

ОСВІТА

У непростому пошуку себе

ПЕРСПЕКТИВА. Тріада «школа – Мала академія наук – виш» дає шанс талановитим дітям обрати фах до душі

Оксана МАЛОЛЕТКОВА,
«Урядовий кур'єр»

Щокольне приміщення, яке вже давно потребує капітального ремонту. Дерев'яні масивні двері, за якими безпомилково можна визначити, що перебуваєш у державній установі поважного віку. А за ними — також поважного віку меблі та обладнання навчально-наукової лабораторії кріогенної техніки фізично-математичного факультету Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Назва складна, особливо для гуманітарія, і готуєшся до чогось теж неймовірно складного, але ловиш себе на думці, що щось налаштує тут, у світлому просторому приміщенні, на зовсім інший лад.

Відчуваєш, ніби завітав до знайомих, тим часом спілкуєшся з поважними науковцями: деканом фізико-математичного факультету Володимиром Ваніним і завідувачем цієї лабораторії Олегом Козленком. І вкотре переконалися, що вчитель — це покликання, сенс життя, бажання сіяти розумне, вічне, не чекаючи нічого натомість. Вони доброзичливі, з почуттям гумору і дуже відповідальні, бо ж працюють із, вважай, школярами — учнями Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ». Правильно у них таке: якщо дитина була задоволеною вчора, то вона хотітиме прийти завтра. І ліцеїсти-старшокласники в лабораторії почувалися справді комфортно. Починають працювати над проектами після чашки чаю і бутерброда з варенням, що приготував науковий керівник.

Наприклад, Євгенія Олещенко, учениця 11 класу ліцею, під керівництвом Олега Козленка працює над запатентованим нею проектом

Знайомство з властивостями речовин починається з елементарного: завідувач лабораторії кріогенної техніки НТУУ «КПІ» Олег Козленко закликає всіх охочих не боятися рідкого азоту

«Модернізація контейнерів для відпрацьованого ядерного палива». Актуальність полягає в тому, пояснює Євгенія, що не існує єдиного ефективного екологічного методу захоронення ВЯП з максимально зниженими ризиками можливості вибуху контейнера. Мета роботи — розроблення безпечного контейнера й ефективного його використання із прибутковою технологією. Ідеться про використання тепла, що виділяють паливні збірки. Зі своїм проектом дівчина вже бере участь у конкурсах. У планах на майбутнє — залучення інвесторів для реалізації проекту на майданчиках АЕС, відведених для ВЯП.

Результативна співпраця

Політехнічний ліцей було створено 1991 року як державний навчальний заклад для обдарованої учнівської молоді. Вступ до ліцею — на конкурсній основі. 1–4 кла-

си вивчають математику за програмою «Росток», з 8–9 — поглиблене вивчення математики та фізики, 10–11 класи — навчання за профілями: фізико-математичний, математичний, філологічний. Зазвичай випускники ліцею стають студентами КПІ.

За словами декана Володимира Ваніна, на початку 2000-х, відчуваючи зменшення напливу абітурієнтів до вищу, КПІ став співпрацювати з Малою академією наук (МАН), завдання якої — пошук та підтримка обдарованих учнів.

Керівник лабораторії Олег Козленко наголошує на важливості існування та збереження тріади школа — МАН — виш. «Школа зацікавлена, щоб забрати дітей з вулиці і дати їм освіту, МАН влаштовує цікаві конкурси для школярів (із призами і преміями як стимулом), зводить талановитих дітей і вищі, шукаючи наукових керівників і лабораторії, де займатимуться з дітьми за їхніми проектами.

Для багатьох конкурси МАН — пошук себе. А вищі отримують студентів, цілеспрямовано налаштованих на навчання і наукову роботу», — підкреслює він.

Як додає завідувачка кабінету відділу інформаційно-аналітичної роботи комунального позашкільного закладу «Київська мала академія наук учнівської молоді» Тетяна Лігівська, щороку всі відділення МАН, а вони є в кожній області, максимально взаємодіючи зі школами, організують у центрі регіону зустрічі з директорами шкіл і вчителями (ентузіастами, які люблять дітей і хочуть їм допомогати), школярами, аби донести, що може запропонувати МАН. Ці заходи за потребують. «Ми платформа, де школярі можуть себе спробувати в різних напрямках науки. Співпрацюємо з фундаментальними вишами», — каже вона.

Загалом для задоволення інтересів і потреб дітей у дослідницькій діяльності в різ-

них галузях науки й техніки в системі МАН існують 64 секції 12 наукових відділень. МАН має унікальний позитивний досвід створення системи підтримки обдарованих дітей в Україні. Зокрема, щороку проводять у три етапи всеукраїнський конкурс-захист науково-дослідницьких робіт учнів — членів МАН. Конкурс проходить у таких відділеннях: літературознавство, фольклористика та мистецтвознавство; мовознавство; філософія та суспільствознавство; історія; науки про Землю; технічні науки; комп'ютерні науки; математика; фізика та астрономія; економіка; хімія та біологія; екологія та аграрні науки. Переможці (як і переможці всеукраїнських олімпіад) впродовж року отримують стипендії Президента. Торік це було 2600 гривень на місяць.

МАН має 146 постійних партнерів у галузі освіти і науки в 35 країнах. Завдяки широким контактам МАН з науково-дослідницькими установами різних країн обдаровані українські школярі та їхні наставники мають змогу поглиблювати знання, набувати необхідного досвіду в провідних світових лабораторіях, презентувати свої здобутки й на міжнародній арені, беручи участь зі своїми проектами в різних конкурсах, отримуючи нагороди й премії.

Як привернути увагу держави

За словами Володимира Ваніна, КПІ готує підкованих фізиків-теоретиків. «Вони бажані будь-де за кордоном, бо там теж проблема з фізиками. Але за кордоном краща практична підготовка фізиків, працюють різні експериментальні програми у співпраці з бізнесом. Тож не дивно, що, навчаючись за про-

грамою подвійного диплома, деякі українські студенти залишаються працювати там. Усі охочі можуть скористатися цією програмою, але не хочу рекламувати її, бо хочу, щоб саме Україна розвивалася. У КПІ діє програма Siorsky Challenge — представлення робіт для підприємців. Беруть участь і школярі, і студенти. Багато студентів уже на останніх курсах можуть заробляти великі гроші, якщо підприємець придбає їхній продукт. Деякі із запатентованих розробок працюють за кордоном, як і їхні автори. На жаль, молодь налаштована їхати з України», — крушно каже декан.

Олег Козленко мріє, щоб у КПІ була науково-експериментальна синергія, а для цього потрібно оновити лабораторний фонд. «Нині держава, на жаль, не підтримує фундаментальних вишів, які тримають планку вищої освіти. Однак знаходять шалені кошти на утримання органів законодавчої та виконавчої влади. А тим часом уже перестало бути престижним навчання в технічному виші. З початку незалежності України студентів стало менше в рази. Натомість мають попит так звані вищі, які працюють навіть у невеликих містах і за гроші готують спеціалістів, попит на яких на ринку значно нижчий за пропозицію. На жаль, в Україні нівелюється поняття вищої освіти», — резюмує фахівець.

В ідеалі, на його думку, має бути так: за бюджетні кошти слід навчати професій, затребуваних на внутрішньому ринку, а підготовка спеціалістів, яких надлишок, має відбуватися тільки за контрактною формою навчання. Тоді буде і омріяний баланс, і молодь, бачачи перспективу, залишатиметься працювати на батьківщині.

Майбутніх учнів заохочували креативно

Федір ПІВЕНЬ
для «Урядового кур'єра»

ПРОФОРІЕНТАЦІЯ. У відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України Немішаївському агротехнічному коледжі провели День відкритих дверей — профорієнтаційний захід «Ми всіх друзів вітаємо! Радо весну зустрічаємо!», організований за підтримки департаменту освіти і науки Київської облдержадміністрації в межах молодіжного фестивалю «Проф FEST OK».

Фестиваль зібрав понад 700 гостей: учнів випускних класів загальноосвітніх шкіл різних районів Київської області, роботодавців, соціальних партнерів, представників НУБіП, керівників районних і місцевих органів влади та управління освіти, місцевих жителів.

Коледж, якому виповнилось 107 років, за час успішного функціонування здобув бездоганний імідж сучасного ділового високопрофесійного навчального закладу. За словами його директора Володимира Альохіна, нині особлива відповідальність навчальних закладів за якісну

підготовку майбутніх фахівців агропромислової галузі. За роки навчання в коледжі студенти отримують не тільки глибоку теоретичну підготовку в обраній сфері, а й практичне розуміння суті й секретів спеціальності. Упровадження дуальної системи навчання сприяло створенню на базі коледжу навчально-виробничих лабораторій.

Нині коледж готує фахівців за такими спеціальностями: ветеринарна медицина, електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, технологія виробництва та переробки продукції тваринництва, водні біоресурси й аквакультура, агроінженерія, агрономія, транспортні технології, економіка, фінанси, банківська справа і страхування.

На святі кожне відділення (а їх п'ять) і дві циклові комісії змагалися у проведенні різноманітних майстер-класів. Представники «Аграрного бізнесу» ділилися секретами живцювання декоративних, квіткових і хвойних рослин, розмноження куцив смородини, вчили робити ляльки-мотанки, виявляли фальшиві гроші, пригощали всіх цілющими фіточаями й частували смаколиками.

Викладачі «Ветеринарної медицини» вчили премудростей ветеринарної фармакології — виготовляти специфічні лікарські болуси, пігулки, настоянки, робити ультразвукове обстеження тварин.

Представники відділення «Експлуатація і технічний сервіс машин та обладнання» демонстрували ручне електрозварювання й ручне кування, навчали основ керування квадроциклом і проводили комп'ютерну діагностику автомобіля.

Відділення «Електрифікація і автоматизація сільського господарства» дивувало бездротовою передачею електроенергії, розумним освітленням, «магічною кулею», оберегами з ламп розжарювання тощо.

Відділення «Технології виробництва та переробки продукції тваринництва» презентувало кулінарну обробку сиру «халумі», технологію вудження сала і м'яса, приготування й дегустацію рибної юшки та лікувального напою «збитень медовий».

Насамкінець варто порушити питання, які стосуються розвитку й перспектив коледжу, зокрема виконання чинних законів «Про фахову передвищу освіту», «Про професійно-технічну освіту», можливості надання коштів для поліпшення матеріальної бази. Колектив цікавить питання обов'язкового працевлаштування випускників, які навчалися за державні кошти, можливості розглянути варіант збільшення ліміту стипендіального фонду й підвищення стипендії, адже нині стипендію отримують лише 45% студентів, які навчаються за державним замовленням.

Турбує, чи передбачено урядом підвищення заробітної плати викладачам коледжів, чи будуть у бюджеті кошти на фінансування підвищення кваліфікації викладачів, пільгове кредитування на розвиток соціального житла випускникам, молодим спеціалістам.

Учні та викладачі коледжу залюбки давали майстер-класи